

Rzecz o naszych lasach

Nr 1 (10)
2016 r.

25-lecie aukcji drewna dębowego

Międzynarodowa Aukcja Cennego Drewna Dębowego w Krotoszynie ma już ćwierć wieku. Pierwszą zorganizowano w grudniu 1990 r., tegoroczna miała miejsce 21 stycznia br.

W tegorocznej aukcji wzięło udział 15 podmiotów. Jak co roku, przybyli na nią przedstawiciele firm z Polski, Austrii, Estonii i Niemiec, oraz – po raz pierwszy – Czesi.

Wystawiono 1.036,5 m sześć. surowca dębowego z Nadleśnictwa Krotoszyn oraz z nadleśnictw Pniewy, Łopuchówko, Koło, Jarocin, Karczma Borowa, Piaski, Taczanów.

Sprzedano łącznie 1.019 m sześć drewna. Najwyższa wylicytowana cena dębu jakości okleinowej to na tegorocznej aukcji 4 tys. 500 zł za metr sześć. (w ubiegłym roku – 4 tys. 900 zł).

Początki aukcji

Międzynarodowa Aukcja Cennego Drewna Dębowego, organizowana przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Poznaniu, to najstarsze tego typu przedsięwzięcie w Polsce. Jej historia zaczęła się 17 grudnia 1990 r. Do sprzedaży wystawiono wówczas 240 m sześć. surowca dębowego. Aukcję przeprowadziła Centrala Handlu Zagranicznego Paged, która umożliwiła Lasom Państwowym zawarcie kontraktów eksportowych. Aukcję przygotowała firma Kucko GmbH z Hamburga. Ceny osiągnięte na licytacji były ponad dwukrotnie wyższe od uzyskiwanych w kraju. Stały się podstawą do stworzenia pierw-

Justyn Zaradniak z Nadleśnictwa Krotoszyna przy losach przeznaczonych na aukcję

szego komercyjnego cennika drewna w Lasach Państwowych.

Druga aukcja odbyła się w 1992 r., już bez udziału firmy Kucko, ale nadal z CHZ Paged, obsługującą kontrakt. Druga edycja była faktycznie pierwszą samodzielną polską aukcją dębiny. Od trzeciej zrezygnowano z usług Pagedu. Po konsultacjach z kupcami z Niemiec ustalono, że aukcje będą odbywały się

Przygotowane drewno na placu ekspozycyjnym przed aukcją w 2013 r.

w każdy trzeci czwartek stycznia.

Losy i kupcy zagraniczni

Za zasadę przyjęto, że każdorazowa oferta wynosi ok. 1.100 m sześć. drewna dębowego wysokiej jakości. Drewno pogrupowane jest w tzw. losy i składowane na placach ekspozycyjnych. Los to czasem jedna kłoda, a niekiedy kilka kłód o zbliżonych cechach.

Począwszy od drugiej aukcji, do licytacji przystępuje ok. 20 firm. Obecnie – głównie polskich, ale i z wymienionych na początku krajów, zaś wcześniej także francuskich i szwajcarskich.

Najcenniejsze sztuki okleinowe osiągały na licytacji nawet 4 tys. 900 zł/m sześć. Średnia cena w poszczególnych latach wahała się od 1 tys. 160 do 2 tys. 606 zł. Na drewno niesprzedane ogłaszano submisję (konkurs ofert), a od kilku lat można nabyć je na aukcji internetowej na portalu e-drewno.pl.

Wąskie i równe słoje

Najbardziej pożądane cechy cennego drewna dębowego to: równomierne i wąskie usłojenie (przyrosty roczne), jednorodna barwa, małe rozmiary wad. Dzięki wąskosłojowości obróbka skrawaniem jest ułatwiona, gdyż takie drewno jest bardziej plastyczne. Jednorodna barwa gwarantuje powtarzalność rysunku drewna w większej partii przerabianego surowca. Tym właśnie cechują się drzewa rosnące w dąbrowach krotoszyńskich, które wybierane są na aukcje. Uzyskany 4 grudnia 2013 r. znak towarowy *Dąb Krotoszyński* potwierdza źródło pochodzenia drewna z Płyty Krotoszyńskiej, a tym samym jego wyjątkowe cechy i wysoką jakość.

Wybór drewna

Drewno przeznaczone na licytację pochodzi z wycinek przewidzianych w planach urządzenia lasu. Rok przed pozyskaniem drewna leśniczy ocenia je w ramach tzw. szacunku brakarskiego. Po wstępnym wyborze, późnym latem następnego roku, wytypowane drzewa są wizytowane ponownie. Leśniczy, brakarz i pracownik biura nadleśnictwa wstępnie mierzą i wyznaczają te do wycinki na przełomie listopada i grudnia. Po ścięciu każdą sztukę ocenia się po raz trzeci. Brakarz wycina z całego drzewa najcenniejsze części, które trafiają na plac ekspozycyjny w leśnictwach – Sokołówka i Jelonek, oraz składnicę w Białkach. Losy są opisywane w katalogu dla klientów, gdzie podaje się wymiary sztuki oraz klasę jakościową. Pod młotek zazwyczaj idą wycięte drzewa, które miały 160-180 lat.

Klienci odwiedzają place giełdowe na kilka dni przed aukcją. Mogą wtedy dokładnie ocenić drewno.

Sebastian Pośpiech

Licytacja od kilku lat odbywa się w hotelu Wawrzyniak w Perzycach

Na czym polega wyjątkowość naszych dębów?

Na terenie Nadleśnictwa Krotoszyn istnieje mikroregion, z którego pozyskuje się najbardziej wartościowe nasiona dębu szypułkowego. Dąbrowy krotoszyńskie zajmują 23 tys. ha, a pozyskiwany z nich surowiec należy do najcenniejszych w Europie. Dojrzałe dęby szypułkowe osiągają do 40 m wysokości. Rosną na bardzo głębokich glinach, gdzie występuje tylko woda opadowa, a nie ma dostępu do gruntowej. Dzięki tak trudnym warunkom przyrosty dochodzą nawet do dziesięciu słoj na jednym centymetrze. Wąskie, równomierne słoje sprawiają, że krotoszyńska dębina dobrze się skrawa, a zatem jest ona doskonałym surowcem do produkcji oklein.

Ogłoszenie

o przetargu pisemnym nieograniczonym na sprzedaż nieruchomości zabudowanej o powierzchni 0,1014 ha położonej na terenie obrębu ewidencyjnego Miasta Krotoszyn oznaczonej w ewidencji gruntów jako działka nr 997

1. Nazwa oraz adres Sprzedającego:

Skarb Państwa, Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe – Nadleśnictwo Krotoszyn
ul. Wiewiórowskiego 70, 63-700 Krotoszyn
tel.: 62 725 32 68, 62 725 32 69;
fax: 62 725 34 35
e-mail: krotoszyn@poznan.lasy.gov.pl

2. Tryb sprzedaży:

- Postępowanie prowadzone jest w trybie przetargu pisemnego nieograniczonego.
- Do niniejszego postępowania stosuje się przepisy:
  - Ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach tekst jednolity (Dz. U. z 2014r. poz. 1153 z póź. zm.)
  - Ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 poz. 121, z póź. zm.)
  - Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 kwietnia 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przeprowadzania przetargu publicznego oraz sposobu i warunków przeprowadzania negocjacji cenowej w przypadku sprzedaży lasów, gruntów i innych nieruchomości znajdujących się w zarządzie Lasów Państwowych (Dz. U. Nr 78 poz. 532) oraz postanowienia wszelkich innych obowiązujących przepisów prawa.

3. Opis przedmiotu sprzedaży

- Przedmiotem sprzedaży jest działka nr 997 o pow. 0,1014 ha dla której Sąd Rejonowy w Krotoszynie, IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr KZ1R/00003102/0
- Działka ewidencyjna oznaczona w ewidencji gruntów numerem 997, położona jest w obrębie ewidencyjnym Miasto Krotoszyn. Nieruchomość opisana jest w rejestrze gruntów jako inne tereny zabudowane – Bi.
- Nieruchomość będąca przedmiotem przetargu to działka zabudowana, usytuowana na terenie Miasta Krotoszyna przy ul. Mickiewicza 6.
- Przeznaczenie nieruchomości: dla działki nr 997 nie ma aktualnego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, teren położony w Krotoszynie przy ul. Mickiewicza 6 przeznaczony był pod tereny budownictwa wielorodzinnego o wysokiej intensywności zabudowy – jednostka bilansowa **A 26 MW**. Zgodnie z ustaleniami Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Krotoszyn uchwalonego Uchwałą Rady Miejskiej w Krotoszynie nr XXX/270/2013 z dnia 21 lutego 2013r. w/w działka oznaczona numerem ewidencyjnym 997 znajduje się w terenie oznaczonym symbolem **MW** tj. terenach rozwoju zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (z towarzyszącymi usługami – na terenie miasta).
- Na przedmiotowej działce znajduje się dwukondygnacyjny budynek użytkowy, budynek gospodarczy i utwardzony plac. Nieruchomość jest ogrodzona.
- Zgodnie z zapisami KW KZ1R/00003102/0 w działkach:
  - III – Ciężary i ograniczenia** – istniejące wpisy nie dotyczą przedmiotowej działki
  - IV – Hipoteki:** nie zawiera wpisów

4. Cena wywoławcza

Cenę wywoławczą nieruchomości, ustalono na **672 600,00 zł.** (słownie: sześćset siedemdziesiąt dwa tysiące sześćset złotych). Cena wywoławcza jest ceną netto.

Sprzedaż po wycycytowanej cenie netto zostanie opodatkowana podatkiem VAT wg poniższego klucza:

- Wartość gruntu stanowi 16% wartości całej nieruchomości, z tego (na podstawie art. 29a ust. 8 ustawy o podatku od towarów i usług):
  - 52% będzie opodatkowane stawką vat 23%
  - 48% będzie zwolnione z vat
- Wartość budynków, budowli i wyposażenia stanowi 84% wartości nieruchomości, z tego:
  - 45% będzie zwolnione z vat – budynek biurowy (na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10a ustawy o podatku od towarów i usług)
  - 19% będzie opodatkowane stawką vat 23% – budynek garażowy
  - 29% będzie opodatkowane stawką vat 23% – ogrodzenie z utwardzonym placem

- 7% będzie opodatkowane stawką vat 23% – wyposażenie stanowiące odrębne części składowe nieruchomości

5. Informacje dodatkowe:

Dodatkowe informacje dotyczące przetargu i sprzedawanej nieruchomości można uzyskać w terminie do dnia **01.03.2016 r.** w siedzibie Nadleśnictwa Krotoszyn, ul. Wiewiórowskiego 70, 63-700 Krotoszyn w pok. nr 15, tel. 062 725 32 68 w dniach od poniedziałku do piątku w godzinach od 9.00. do 15.00.

Osoba upoważniona do kontaktów – Mariusz Waszczuk.

6. Termin i miejsce przetargu:

Termin przeprowadzenia przetargu ustala się na dzień **02.03.2016 r. o godz. 10.00.** Przetarg zostanie przeprowadzony w siedzibie Nadleśnictwa Krotoszyn, ul. Wiewiórowskiego 70, 63-700 Krotoszyn sala konferencyjna nr 6 parter.

7. Wadium:

- Warunkiem uczestnictwa w przetargu jest wniesienie wadium w wysokości **67 000 zł** (słownie: sześćdziesiąt siedem tysięcy złotych)
  - Wadium należy wnieść w pieniądzu lub w gwarancji bankowej w takim terminie, by do dnia przetargu do godz. 9.30:
    - co do pieniędzy – znalazły się na rachunku bankowym Nadleśnictwa Krotoszyn **Bank Zachodni WBK Krotoszyn 87 1090 1157 0000 0000 1501 5286** (na przelewie zamieścić informację „ Przetarg na sprzedaż nieruchomości zabudowanej w Krotoszynie – działka 997);
    - co do gwarancji bankowej – znalazła się w sekretariacie nadleśnictwa
- Wadium podlega zwrotowi w terminie 3 dni od dnia odwołania albo zamknięcia przetargu, przy czym wadium wniesione w pieniądzu przez uczestnika przetargu, który wygrał przetarg zostanie zaliczone na poczet ceny nabycia nieruchomości. Wadium wniesione w formie gwarancji bankowej przez uczestnika przetargu, który przetarg wygrał podlega zwrotowi niezwłocznie po wpłaceniu kwoty równej cenie nabycia nieruchomości.

8. Termin i miejsce składania pisemnych ofert:

Pisemne oferty należy składać w terminie do dnia **02.03.2016 r. do godz. 9.30** w sekretariacie Nadleśnictwa Krotoszyn, ul. Wiewiórowskiego 70, 63-700 Krotoszyn osobiście, za pośrednictwem poczty lub kuriera w zaklejonej kopercie z napisem: **Przetarg na sprzedaż nieruchomości w Nadleśnictwie Krotoszyn**

9. Pisemna oferta powinna zawierać:

- imię, nazwisko i adres albo nazwę, siedzibę i adres oferenta;
- numery PESEL, NIP i REGON oferenta, o ile spoczywa na nim obowiązek ich uzyskania;
- numer rachunku bankowego oferenta;
- datę sporządzenia oferty;
- oferowaną cenę;
- sposób zapłaty ceny;
- sposób proponowanego wykorzystania nieruchomości;
- oświadczenie, że oferent zapoznał się z warunkami przetargu i przyjmuje te warunki bez zastrzeżeń;
- oświadczenie o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych na potrzeby przeprowadzania przetargu;
- dowód wniesienia wadium a w przypadku wadium wnoszonego w formie pieniężnej również wskazanie numeru konta bankowego, na które ma zostać zwrócone wadium;
- oświadczenie, że podmiot zainteresowany udziałem w przetargu nie jest wpisany do rejestru dłużników niewypłacalnych, oraz nie figuruje jako nierzetelny kredytobiorca w Biurze Informacji Kredytowej;
- w przypadku, gdy podmiotem zainteresowanym udziałem w przetargu jest osoba fizyczna:
  - kserokopia dowodu osobistego lub paszportu, a w przypadku uczestnictwa w przetargu jednego ze współmałżonków- dodatkowo pisemne oświadczenie współmałżonka z notarialnym poświadczeniem podpisu o wyrażeniu zgody na nabycie nieruchomości ze środków pochodzących z majątku wspólnego, lub dokument świadczący o istnieniu rozdzielenia majątkowego pomiędzy małżonkami.
- w przypadku, gdy podmiotem zainteresowanym udziałem w przetargu jest osoba prawna:
  - oryginał lub poświadczoną za zgodność z oryginałem przez notariusza kopię aktualnego (tj. wystawionego nie wcześniej niż 3 miesiące przed dniem otwarcia przetargu) od-

pisu z właściwego rejestru,

- dane osób/osoby uprawnionej do reprezentowania osoby prawnej, wraz z poświadczoną za zgodność z oryginałem przez notariusza kserokopią dowodu osobistego lub paszportu tej osoby lub tych osób,

10. Elementy oferty, które będą miały wpływ na jej ocenę:

- W ocenie oferty będzie stosowane tylko jedno kryterium – oferowana cena.
Nieruchomość nie może być sprzedana, jeżeli żaden z uczestników przetargu nie zaoferuje ceny wyższej od ceny wywoławczej nieruchomości.
- Przez ofertę najkorzystniejszą rozumie się ofertę zawierającą najwyższą cenę.

11. Zapłata ceny nieruchomości:

Ostatecznym terminem zapłaty ceny nabycia nieruchomości jest dzień poprzedzający ustalony termin zawarcia umowy sprzedaży (za termin dokonania wpłaty uważa się uznanie na rachunku bankowym Nadleśnictwa).

12. Informacje o skutkach nie zawarcia umowy sprzedaży bez usprawiedliwionej przyczyny:

Jeżeli osoba ustalona jako nabywca nieruchomości nie zawrze bez usprawiedliwionej przyczyny umowy sprzedaży nieruchomości w miejscu i terminie podanym w zawiadomieniu, sprzedający może odstąpić od zawarcia umowy, a wniesione wadium nie podlega zwrotowi.

13. Informacje dodatkowe dotyczące sprzedawanej nieruchomości i przetargu:

- O wyniku przetargu Nadleśnictwo Krotoszyn zawiadomi wszystkich oferentów na piśmie w terminie 3 dni od dnia zamknięcia przetargu.
- Sprzedający poda do publicznej wiadomości informacje o wyniku przetargu poprzez wywieszenie jej w siedzibie Nadleśnictwa Krotoszyn na tablicy ogłoszeń i zamieszczenie na stronie internetowej Nadleśnictwa Krotoszyn.
- Nabywca ustalony w wyniku przetargu zostanie zawiadomiony pisemnie w ciągu 14-tu dni od dnia podania do publicznej wiadomości informacji o wyniku przetargu, o miejscu i terminie zawarcia z nim umowy sprzedaży.
- Uczestnik przetargu związany jest z ofertą do daty zakończenia przetargu.
- W przypadku złożenia równoważnych ofert komisja przetargowa kontynuuje przetarg w formie licytacji między oferentami, którzy złożyli te oferty. Sprzedający zawiadamia tych oferentów o miejscu i terminie licytacji.
- Uczestnikami przetargu mogą być osoby fizyczne i prawne, po wniesieniu wadium zgodnie z postanowieniami niniejszego ogłoszenia w wysokości i terminie określonym w pkt. 7. W przypadku osób prawnych osoby uczestniczące w przetargu winny posiadać wymagane upoważnienie do reprezentacji podmiotu.
- Przystępujące do przetargu osoby fizyczne (lub osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą) pozostające w związku małżeńskim i posiadające ustrój wspólności majątkowej (ustawowej lub umownej) obowiązane są złożyć pisemne oświadczenie współmałżonka iż, wyraża on zgodę na nabycie nieruchomości będącej przedmiotem przetargu po cenie wylicytowanej przez współmałżonka przystępującego do przetargu.
- osoby fizyczne posiadające rozdzielną majątkową zobowiązane są przed otwarciem przetargu do złożenia pisemnego oświadczenia, iż na dzień przetargu pozostają związane umową o rozdzielną majątkową, w przypadku wygrania przetargu przez wskazaną osobę, umowa o rozdzielną majątkową powinna zostać przedstawiona przed podpisaniem umowy sprzedaży nieruchomości.
- Wszelkie koszty związane z transakcją kupna-sprzedaży (akt notarialny) ponosi nabywca nieruchomości.
- Zgodnie z art. 38 ust. 5 ustawy 'o lasach' Gminie i Miastu Krotoszyn służy prawo pierwokupu przedmiotowej nieruchomości.
- Nadleśnictwo zastrzega sobie prawo odwołania ogłoszonego przetargu jedynie z uzasadnionych przyczyn, informując o tym niezwłocznie w formach właściwych dla ogłoszenia przetargu.
- Sprzedającemu przysługuje prawo zamknięcia przetargu bez wyboru którejkolwiek z ofert.

Podpisał: Nadleśniczy
mgr inż. Wiesław Buliński

Krotoszyn, dnia 18.01.2016 r.

Polska należy dziś do ścisłej czołówki krajów Unii Europejskiej o największej powierzchni lasów w regionie, po Francji, Niemczech i Ukrainie.

Lasy w Polsce zajmują niespełna 30 proc. terytorium kraju, co odpowiada ok. 9,2 mln ha powierzchni leśnej. Zdecydowana większość to lasy państwowe, z czego prawie 7,6 mln ha zarządzane jest przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe.

Powierzchnia leśna administrowana przez Nadleśnictwo Krotoszyn stanowi 18.685 ha.

Wielkość terytorialnego zasięgu działania naszego nadleśnictwa to 1.063,61 km kw., co przy powierzchni leśnej 18.685 ha lasów Skarbu Państwa plus ok. 962 ha lasów innych właścicieli daje przeciętną lesistość regionu 18,80 proc. Jest ona typowa dla południowej Wielkopolski.

30 proc.
pow. kraju zajmują lasy

W Polsce lasów wciąż przybywa. Lesistość kraju została zwiększona z 21 proc. w roku 1945 do blisko 30 proc. obecnie.

Podstawą prac zalesieniowych jest krajowy program jej zwiększania zakładający wzrost lesistości do 30 proc. w 2020 r. i do 33 proc. w 2050 r. W lasach żyje 65 proc. ogółu gatunków zwierząt.

Lasy rosną w naszym kraju na glebach najsłabszych, głównie z powodu rozwoju rolnictwa w poprzednich wie-

kach. Wpływa to na rozmieszczenie typów siedliskowych lasu w Polsce. Ponad 55 proc. powierzchni zajmują bory. Na pozostałych obszarach występują siedliska lasowe, głównie mieszane. Ich niewielką część stanowią olsy i łęgi – niewiele ponad 3 proc.

60 lat

wynosi przeciętny wiek lasu

Na terenach nizinnych i wyżynnych najczęściej występuje sosna. Rośnie ona na 64,3 proc. powierzchni leśnej w PGL LP oraz na 57,7 proc. powierzchni lasów prywatnych i gminnych. W górach przeważa świerk (zachód) oraz świerk z bukiem (wschód). Dominacja sosny wynika ze sposobu prowadzenia gospodarki leśnej w przeszłości. Kiedyś monokultury (uprawy jednego gatunku) były odpowiedzią na duże zapotrzebowanie przemysłu na drewno. Takie lasy okazały się jednak mało odporne na czynniki klimatyczne. Łatwo padały również ofiarą ekspansji szkodników.

W polskich lasach systematycznie zwiększa się udział innych gatunków, głównie liściastych. Leśnicy odeszli od monokultur sosnowych na nizinach i świerkowych w górach – dostosowując skład gatunkowy drzewostanu do naturalnego dla danego terenu. Dzięki

W naszych lasach występują drzewostany liczące do 80. lat

W Polsce wciąż przybywa lasów

temu od 1945 r. powierzchnia lasów liściastych na terenach PGL LP wzrosła z 13 do ponad 28 proc. Coraz częściej występują dęby, jesiony, klony, jawory, wiąz, a także brzozy, buki, olchy, topole, graby, osiki, lipy i wierzby.

W naszych lasach najczęściej występują drzewostany w wieku od 40 do 80 lat. Przeciętny wiek lasu wynosi 60 lat. Coraz więcej jest drzew dużych, liczących ponad 80 lat.

Od końca II wojny światowej ich

powierzchnia wzrosła z 0,9 mln ha do prawie 1,85 mln ha.

Statystycznie na jednego obywatela naszego kraju przypada ok. 0,24 ha lasu.

Mariusz Waszczuk

Sarna nie jest żoną jelenia

Są osoby, które uważają sarny za... samice jeleni. Tymczasem są to dwa różne gatunki, oba z rodziny jeleniowatych. Sarny są znacznie mniejsze, jelenie zaś to duże, silne zwierzęta.

Samiec jelenia (*Cervus elaphus*) nazywany jest bykiem. Może ważyć od 100 do 250 kg. Ma charakterystyczne, okazywane poroże, zrzucane co roku wczesną wiosną, które potem na głowie odrasta. Poroże jelenia to wieńiec. Może mieć 80-100 cm wysokości.

O wiele mniejszym gatunkiem jest sarna (*Capreolus capreolus*). Osobniki męskie (rogacze, kozły) ważą od 14 do 21 kg. Ich głowy zdobiją jedynie niewielkie poroża – parostki, których wysokość nie przekracza 25-30 cm. Kozły zrzucają je późną jesienią. Samice samy (koza) może ważyć 12-16 kg.

Samy liczniejsze

Samy występują w Polsce znacznie częściej niż jelenie. Ich liczebność jest oceniana na 1 mln osobników. Według danych z 2011 r. liczba jeleni wynosi ok. 190 tys. sztuk, jednak z roku na rok ich populacja rośnie.

W rudlach i pojedynczo

W Polsce uważa się sarny za gatunek pospolity. Występują na terenie całego kraju, bardzo dobrze czują się we wszystkich rodzajach lasów, także w niewielkich miejskich terenach zalesionych. Zimą samy tworzą niewielkie stada zwane rudlami. Starsze kozły żyją samotnie. Na poślach zwierzęta te mają białawą plamę zwaną lustrem.

Okres godowy saren ma miejsce na

przełomie lipca i sierpnia. Wtedy też zaobserwować można gwałtowne gonitwy rogowców za kozami. Wiosną kozy zajmują indywidualne ostoje, gdzie rodzą i wychowują młode. Nowe pokolenie przychodzi na świat w maju bądź czerwcem. Sarna rodzi najczęściej dwa kozłeta, które bardzo szybko uzyskują sprawność ruchową. Przez kilka miesięcy karmione są mlekiem matki.

Sarna polna

Samy prowadzą raczej osiadły tryb życia, przywiązują się do znanego już sobie terenu. Dojrzałe rogowce wczesną wiosną zajmują konkretne rewiry, zna-

kują je i w razie potrzeby potrafią o nie walczyć. Chodzi o obszary wielkości od kilku do kilkudziesięciu hektarów.

Na przełomie XIX i XX w. w Wielkopolsce wykształcił się ekotyp samy polnej, żyjącej w rudlach, przede wszystkim na polach i łąkach, z rzadka zaglądającej do lasu.

Nie musi pić, szczeka

Samy są aktywne w dzień, na posiłek wychodzą najczęściej o świcie lub po zmroku. Żerując wybierają najdelikatniejsze i najwartościowsze pod względem odżywczym części roślin. Potrafią wyrządzić szkody w uprawach rol-

nych i młodych lasach. W lecie zjadają ok. 3 kg pokarmu na dobę. Zimą żywią się pędami roślin. Sarna nie musi pić wody, wystarcza jej rosa i woda zawarta w roślinach. W czasie żerowania co chwilę sprawdza, czy w pobliżu nie czai się niebezpieczeństwo. Jest to zwierzę bardzo czujne i płochliwe. Spłoszone ucieka długimi skokami. Sarna ma bardzo dobry słuch i węch. Potrafi pływać.

Gdy czuje niebezpieczeństwo, wydaje dźwięki podobne do szczekania psa.

Kąpiele błotne

U jeleni łanie i młodsze osobniki łączą się w stada zwane chmarami. Przewodniczką stada zostaje tzw. łania licówka. Mniejsze, osobne grupy tworzą samce. W stadzie takim istnieje hierarchia, zależna od wielkości samców i ich poroży.

Jelenie mają sierść brązową do rudawej. Zimą – szarawą, z ciemniejszym karkiem u byków. Młode na bokach i grzbiecie mają białe cętki, które potem znikają.

Jelenie najlepiej czują się w lasach mieszanych i liściastych. Byki mające bardzo rozłożyste poroże unikają lasów gęsto zakrzewionych. Lubią miejsca obfitujące w wodę. Korzystają z kąpiei błotnych. Ich pokarm jest bardzo urozmaicony. Posilają się trawą, ziołami, pędami młodych drzew i krzewów. Chętnie zjadają też bukiew (nasiona buka), porosty, żołądźcie.

Wraz z wiekiem sylwetka jeleni zmienia się. U samców bardziej ma-

sywny staje się przód ciała, poza tym na karku pojawia się grzywa. Choć to zwierzęta aktywne w dzień, na żerowanie, w obawie o swoje bezpieczeństwo, wychodzą najczęściej po zmroku.

Jelenie występują prawie w całej Polsce. Najwięcej jest ich w zachodniej i północno-zachodniej części kraju.

Rykwiska

Okres godowy jeleni zaczyna się we wrześniu i trwa do połowy października. Wówczas odbywają się widowiskowe rykwiska, zazwyczaj w tych samych miejscach. Do chmar samicy dołączają dojrzałe byki zdolne do rozmnażania. Muszą jednak najpierw przepędzić młode samce. Byki toczą pomiędzy sobą zacięte walki o dominację. Towarzyszą temu charakterystyczne ryki. Jelenie walczą poprzez zderzanie się i przepychanie porożami. Wygrany ma prawo do pokrycia łań.

Rykwiska są dla samców tak intensywne, że tracą podczas nich na wadze. Potem żyją samotnie, do zimy usilnie żerując. Następnie łączą się ponownie w niewielkie chmary.

Ciąża u łań trwa do 8 miesięcy. Młode rodzą się w maju lub czerwcu. Gdy zbliża się czas porodu, cielne łanie oddalają się od chmar. Cielęta już od drugiego tygodnia życia zaczynają jeść pokarm roślinny, choć aż do początku zimy karmione są przez matki mlekiem. Po porodzie łania wraz z cielakiem wraca do chmary.

(zap)

Słownik pojęć leśnych i łowieckich (1)

Rozpoczynamy publikację alfabetu pojęć i definicji o tematyce leśnej, łowieckiej i przyrodniczej. Dziś hasła zaczynające się na: **A** i **B**. W następnych wydaniach *Rzeczy o naszych lasach* omówimy kolejne terminy.

A

adaptacja – przystosowanie się osobnika lub populacji, prowadzące do zachowania żywotności w określonych warunkach.

aklimatyzacja – przystosowanie rośliny do zmienionych warunków klimatycznych w wyniku zmian genetycznych lub adaptacji; zadomowienie gatunków obcych, które są w stanie przystosować się do nowych warunków, różniących się od tych, jakie panują w ich ojczyźnie.

albedo – stosunek promieniowania (słonecznego) odbitego do promieniowania całkowitego padającego na daną powierzchnię, zwykle wyrażony w procentach.

ambona – rodzaj obiektu łowieckiego, stanowisko umieszczone kilka metrów nad ziemią, zwykle na słupach, ułatwia czaty i zasiadkę na zwierzynę i obserwowanie jej; zabezpiecza myśliwego przed dostrzeżeniem lub zwierzeniem przez zwierzęta.

anabioza, stan spoczynku – stan zahamowania procesów przemiany materii (metabolizmu) w organizmach żywych.

aparat szparkowy – utwór w skórze

roślin zbudowany z dwóch komórek szparkowych i znajdującego się między nimi przestworu międzykomórkowego, służący do regulacji wielkości transpiracji i wymiany gazowej ze środowiskiem.

Basior

aportowanie – przynoszenie przez psa myśliwskiego zastrzelonej zwierzyny lub wskazanych przedmiotów.

arboretum – wydzielony teren z kolekcją roślin drzewiastych różnych gatunków i różnego pochodzenia.

asynata (np. na drewno) – dokument rozchodowy dla ewidencji drewna oraz produktów użytkowania ubocznego. Asynata jest drukiem ścisłego zarachowania, wystawia się ją kupującemu, jako dokument potwierdzający wydanie drewna lub innych produktów z lasu.

ażurowość drzewostanu – właściwość przepuszczania pewnej ilości światła do wnętrza drzewostanu przez korony drzew.

B

badyle – w gwarze łowieckiej to nogi losia, jelenia, daniela.

bartnik – człowiek trudniący się hodowaniem dzikich pszczół leśnych ży-

Ambona

zwarta, zespołowa jednostka ekologiczna (funkcjonalno-przestrzenna).

bór – eurosyberyjskie zbiorowisko leśne (jednostka geobotaniczna), w którym dominują gatunki drzew iglastych, krzewinki i mezofilne mszaki. Dominującymi gatunkami drzew są tu: różne gatunki sosen, modrzewi, świerków oraz drzew liściastych, takich jak osika, jarząb i brzoza. Natomiast w runie leśnym można spotkać przede wszystkim borówkę, wrzosa lub jagody czarne.

breneka – rodzaj naboju myśliwskiego dostosowany do gładkich luf myśliwskiej broni śrutowej. Pociskiem takiego naboju jest kula ołowiana systemu niemieckiego rusznikarza Brenece.

OGŁOSZENIE

Ceny detaliczne drewna obowiązujące od 15 stycznia 2016 r.

Lp.	Rodzaj drewna wg KJW		Jednostki miary	Ceny w zł wg klas grubościowych						
	Rodzaj drewna	symbol PKW i U		1		2		3		
				netto	brutto	netto	brutto	netto	brutto	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1 DREWNO ŚREDNIOWYMIAROWE IGLASTE - OPAŁ										
S4		S4:02.01.15-01.11	m ³	110,00	118,80					
2 DREWNO ŚREDNIOWYMIAROWE Db - S1 (stemple budowlane)										
S1 (9-16 cm)		S1:02.01.11-00.20	m ³	430	528,90					
3 DREWNO ŚREDNIOWYMIAROWE LIŚCIASTE (papierówka S2a i S2b)										
				S2a		S2b				
Brzoza	S2a i S2b:02.01.15-02.11		m ³	176,00	216,48	276,00	339,48			
Dąb	S2a i S2b:02.01.15-02.11		m ³	240,00	295,20	419,00	515,37			
Dąb czerwony	S2a i S2b:02.01.15-02.12		m ³	188,00	231,24	350,00	430,50			
Buk	S2a i S2b:02.01.15-02.11		m ³	210,00	258,30	223,00	274,29			
Olcha	S2a i S2b:02.01.15-02.11		m ³	190,00	233,70	277,00	340,71			
Jesion	S2a i S2b:02.01.15-02.11		m ³	190,00	233,70	277,00	340,71			
Grab	S2a i S2b:02.01.15-02.11		m ³	220,00	270,60	290,00	356,70			
Osika	S2a i S2b:02.01.15-02.11		m ³	185,00	227,55	250,00	307,50			
Topola	S2a i S2b:02.01.15-02.11		m ³	185,00	227,55	250,00	307,50			
Robinia Akacja	S2a i S2b:02.01.15-02.11		m ³	194,00	238,62	250,00	307,50			
Pozostałe gat.	S2a i S2b:02.01.15-02.11		m ³	180,00	221,40	260,00	319,80			
4 DREWNO ŚREDNIOWYMIAROWE LIŚCIASTE (papierówka S2A_OPAL)										
				S2A_OPAL						
Dąb	S2a i S2b:02.01.15-02.11		m ³	195,00	239,85					
Dąb czerwony	S2a i S2b:02.01.15-02.12		m ³	195,00	239,85					
5 DREWNO ŚREDNIOWYMIAROWE LIŚCIASTE S4 - OPAŁ										
Twarde (z wył. Db,Ol,Gb,Bk)	S4:02.01.15-01.21		m ³	130,00	140,40					
Miękkie i Ol	S4:02.01.15-01.21		m ³	120,00	129,60					
Db, Gb,Bk	S4:02.01.15-01.21		m ³	150,00	162,00					
Gatunki liściaste miękkie: wierzba, topola, osika, lipa, kasztanowiec										
6 DREWNO MAŁOWYMIAROWE M2 POZYSKANE SAMOWYROBEM										
Iglaste	M2:02.01.14-00.12		m ³	35,00	37,80					
Liściaste	M2:02.01.14-00.22		m ³	50,00	54,00					
7 DREWNO ŚREDNIOWYMIAROWE S4 - OPAŁ POZYSKANE SAMOWYROBEM										
Iglaste	S4:02.01.15-01.11		m ³	60,00	64,80					
Db,Js,Gb,Brz,Wz,Ak,Bk, Kl,Jw.,Ol	S4:02.01.15-01.21		m ³	90,00	97,20					
Pozostałe gat. liściaste	S4:02.01.15-01.21		m ³	60,00	64,80					

Arboretum

jących w barciach (barć: wydrążona w celach hodowli pszczół komora wewnątrz pnia drzewa).

basior – dojrzały samiec wilka.

bekowisko – okres godowy daniela.

biczowanie drzew – uszkodzenie sąsiednich drzew przez drzewo poruszone wiatrem.

biel – zewnętrzna strefa drewna z żywymi komórkami miękiszowymi przewodząca wodę i gromadząca materiały zapasowe.

biogrupa – grupa drzew wyodrębniająca się w lesie, na torfowisku lub w górach powyżej granicy lasu jako

brykiety – elementy utworzone z rozdrobnionego drewna przez zgniatanie, o znacznie zagęszczonej strukturze, najczęściej w postaci walcowych prętów lub owalnych bryłek; służą głównie jako materiał opałowy. W praktyce wytwarza się je z trocin.

bukowisko – okres godowy losi.

Oprac. sekretarz nadleśnictwa
Mariusz Waszczuk

Redagując słownik, korzystałem z źródła:

Słownik encyklopedyczny leśnictwa, drzewnictwa, ochrony środowiska i łowiectwa oraz dziedzin pokrewnych, Warszawa 1996.